

**HOTĂRÂREA NR. 257
din 16.04.2019**

Dosar nr.: 364/2018

Petiția nr.: 2927 din data de 16.05.2018

Petent: ..

Reclamat: Ministerul Educației Naționale

Obiect: prevederile legii 85/2016 privind plata diferențelor salariale cuvenite personalului didactic din învățământul de stat, pentru perioada octombrie 2008 -13 mai 2011

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

..

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

Ministerul Educației Naționale .

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Prin petiția înregistrată cu nr. 2927 din data de 16.05.2018, petentul își exprimă nemulțumirea privind Legea nr. 85/2016 prin care sunt reglementate diferențele salariale cuvenite personalului didactic din învățământul de stat pentru perioada octombrie 2008-13 mai 2011.

III. Procedura de citare

4. Prin adresa nr. 2927 din 04.06.2018 a fost citat petentul, iar prin adresa nr. 3448 din 04.06.2018 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu din 19.06.2018 (filele 17-21).

La audieri părțile reclamate nu s-au prezentat. Prin citație a fost invocată excepția de necompetență cu privire la modalitatea de interpretare și aplicare a legii, atribuit exclusiv al instanțelor de judecată.

Prin adresa nr. 3940 din 18.06.2018 Ministerul Educației Naționale a comunicat punctul său de vedere. Prin adresa nr. 4080 din 25.06.2018 punctul de vedere a fost înaintat petentului dându-i-se termen pentru concluzii scrise.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

5. Prin petiția înregistrată cu nr. 2927 din data de 16.05.2018, petentul își exprimă nemulțumirea cu privire la prevederile Legii nr. 85/2016 prin care sunt reglementate diferențele salariale cuvenite personalului didactic din învățământul de stat pentru perioada octombrie 2008 -13 mai 2011.

Potrivit art. 2 al legii, această plată trebuie să se facă într-o perioadă de 5 ani, în tranșe de 5%, 10%, 25%, 35%.

Conform art. 3, pentru personalul didactic pensionat care este îndreptățit să primească diferențe salariale pentru perioada prevăzută la art. 2, plata acestora se face într-o singură tranșă, iar pentru personalul didactic care se pensionează după data intrării în vigoare a prezentei legi, plata diferențelor salariale se face eșalonat, astfel încât să fie încheiată cel mai târziu la data pensionării.

Susținerile părții reclamate

6. Prin adresa nr. 3.940/18.06.2018 (filele 17-21 la dosar), Ministerul Educației Naționale prin reprezentant a invocat excepția de necompetență a Consiliului potrivit Deciziei nr. 997/2008 a Curții Constituționale.

Se precizează faptul că, CNCD nu are competența de a decide din punct de vedere legal modul de aplicare a Legii nr. 85/2016, această lege având caracter de act normativ și este supusă controlului de legalitate exercitat de către instanțele de contencios administrativ competente, conform art. 1 alin.1 din Legea nr. 554/2004.

7. Totodată, a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive potrivit art. 32 din Noul Cod de Procedură civilă care prevede în mod expres condițiile de exercitare a acțiunii civile, respectiv: capacitatea procesuală, calitatea procesuală, formularea unei pretenții și interesul.

V. Motivele de fapt și de drept

8. **În fapt**, Colegiul director constată că petentul reclamă ca fiind discriminatorii prevederile Legii 85/2016 privind plata diferențelor salariale cuvenite personalului didactic din învățământul de stat pentru perioada octombrie 2008-13 mai 2011.

9. **În drept**, potrivit dispozițiilor art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, ce prevede că „(1) *Colegiul director se va pronunța mai întâi*

asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.

10. Referitor la excepția de necompetență a C.N.C.D., invocată din oficiu, Colegiul director urmează a respinge excepția invocată pe motiv că în speță sunt sesizate aspecte care sunt cuprinse în prevederile Legii nr. 85/2018. Din acest motiv, Colegiul director urmează a admite excepția de necompetență a CNCD invocată de către Ministerul Educației Naționale prin adresa nr. 3940 din 18.06.2018, arătând că o eventuală constatare a unei fapte de discriminare ar afecta norme juridice cu caracter de lege, având în vedere **Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008**. Emite un punct de vedere privind obiectul petiției, conform deciziilor instanțelor judecătorești în domeniu.

Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008 a Curții Constituționale stabilește următoarele:

„Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorului excepției pune în discuție constituționalitatea atribuțiilor jurisdicționale ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care, potrivit art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, poate să dispună «înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării», în măsura în care situațiile discriminatorii izvorăsc din conținutul unor acte normative.

Față de acestea, Curtea apreciază că o corectă analiză a textului de lege criticat impune interpretarea acestuia în ansamblul reglementării din care face parte, mai precis al Secțiunii VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, care reglementează rolul, atribuțiile și organizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Astfel, Curtea observă că potrivit dispozițiilor art.16 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării îndeplinește rolul de «garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării», iar potrivit dispozițiilor art.18 din același act normativ, «este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.» Mai departe, art.19 alin.(1) lit.c), precum și art.20, în ansamblu, reglementează rolul jurisdicțional al Consiliului, care are ca finalitate, așa cum s-a arătat, «înlăturarea faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării.» În sfârșit, nu trebuie omis nici faptul că art.2 alin.(3) din aceeași ordonanță prevede că sunt discriminatorii «prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane [...]».

Deși autorul excepției apreciază ca fiind un «nonsens» interpretarea dispozițiilor art.20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 în sensul aplicabilității lor și cu privire la situațiile discriminatorii ce izvorăsc din conținutul actelor normative, Curtea observă totuși că dispozițiile de lege mai sus enunțate au constituit în realitate temeiul mai multor hotărâri prin care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat, în cadrul activității sale jurisdicționale, caracterul discriminatoriu al unor prevederi legale. Dovadă a acestui fapt stă și introducerea, prin Ordonanța de urgență a

Guvernului nr.75/2008, a alin. (3) la art.19 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, prin care s-a scos din competența Consiliului soluționarea sesizărilor având ca obiect măsurile legislative în contextul stabilirii politicii de salarizare a personalului din sistemul bugetar, măsură legislativă dictată tocmai ca urmare a efectelor generate de hotărârile emise de această instituție.

În această ordine de idei, Curtea constată că, în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării. Ceea ce aici interesează sunt efectele pe care le produc aceste opinii. Astfel, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana sau grupul social discriminate. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, prin înlăturarea aplicabilității unor acte normative și instituirea aplicabilității altora, dar și în competențele Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, sub aspectul art.16 referitor la principiul nediscriminării.

Deși în lumina dispozițiilor constituționale o asemenea interpretare nu ar putea fi acceptată, rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării putând fi rezumat mai degrabă la posibilitatea de a constata existența unor discriminări în conținutul unor acte normative și la formularea de recomandări sau sesizarea autorităților competente pentru a modifica respectivele texte de lege, se observă totuși, așa cum s-a reținut și mai sus, că, în practică, art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care s-a încălcat principiul separației în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000.

Pentru aceste motive, Curtea constată că prevederile art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative.”

11. Având în vedere aceste aspecte, Colegiul nu se poate pronunța prin hotărâre privind obiectul cauzei, însă poate emite un punct de vedere, conform prevederilor art. 18 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**, care prevede: „Consiliul este responsabil cu aplicarea și

controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul sau de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.”

12. Având în vedere cele mai sus arătate precum și ordinea analizărilor excepțiilor, Colegiul apreciază faptul că admiterea excepției necompetenței face de prisos analizarea excepțiilor invocate de către partea reclamată precum și a fondului petiției.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările ulterioare, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția de necompetență invocată de către Ministerul Educației Naționale privind normele juridice cu caracter de lege, având în vedere **Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008**;
2. Emiterea unui punct de vedere;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – membru

DINCĂ ILIE – membru

HALLER ISTVÁN – membru

LUMINIȚA GHEORGHIU – membru

POPA CLAUDIA SORINA – membru

SANDU TATIANA VERONICA – membru

Data redactării: 15.05.2019

Redactat și motivat: P.C.S. și V.F.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Punct de vedere

Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, la art. 2, oferă următoarele definiții pentru discriminare:

(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a

drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

[...]

(3) Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare.

(4) Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.

Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept
- fără să existe o justificare obiectivă.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „*trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă*”. Curtea a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

Conform Curții Constituționale a României (ex. **Deciziile nr. 168/1998 și 294/2001**) situațiile deosebite în care se găsesc diferitele categorii de salariați determină soluții diferite ale legiuitorului în ceea ce privește salarizarea acestora, fără ca prin această soluție să se încalce principiul egalității, ce nu semnifică uniformitate. „*Principiul egalității în drepturi și al nediscriminării se aplică doar situațiilor egale ori analoage, iar tratamentul juridic diferențiat, instituit în considerarea unor situații obiectiv diferite, nu reprezintă nici privilegii și nici discriminări*.” (**Decizia nr. 108 din 14 februarie 2006 a Curții Constituționale**).

Colegiul director reține că petentul este nemulțumit de prevederile Legii nr. 85/2016 prin care sunt reglementate diferențele salariale cuvenite personalului didactic din învățământul de stat pentru perioada octombrie 2008-13 mai 20118.

Potrivit art.2 al legii, această plată trebuie să se facă într-o perioadă de 5 ani, în tranșe de 5%, 10%, 25%, 35%.

Conform art. 3, pentru personalul didactic pensionat care este îndreptățit să primească diferențe salariale pentru perioada prevăzută la art. 2, plata acestora se face într-o singură tranșă, iar pentru personalul didactic care se pensionează după data intrării în vigoare a prezentei legi, plata diferențelor salariale se face eșalonat, astfel încât să fie încheiată cel mai târziu la data pensionării.

Pentru a putea vorbi de existența unor fapte de discriminare, trebuie să avem în vedere prevederile art. 1 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, care instituie cu titlu de condiție, necesitatea ca persoanele care se consideră discriminate să se afle în situații comparabile cu cele la care se raportează.

Diferențierea trebuie să se bazeze pe comparația față de alte persoane, grupuri sau comunități (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 3: „*Exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile.*”). Comparabilitatea se analizează în raport cu dreptul invocat ca fiind restrâns sau înlăturat.

Având în vedere cele de mai sus, Colegiul nu poate reține incidența art.1 alin.3 din O.G. nr. 137/2000 republicată, în fapt neexistând o situație comparabilă.

În consecință, Colegiul director consideră că în prezenta cauză există o justificare obiectivă, fiind arătat că, în condițiile legii, cadrele didactice care au ieșit la pensie primesc plata diferențelor salariale într-o singură tranșă, iar personalul didactic care se pensionează după data intrării în vigoare a prezentei legi, plata diferențelor salariale se face eșalonat, astfel încât să fie încheiată cel mai târziu la data pensionării.

Colegiul director constată că petentul nu se află în situație similară cu celelalte categorii de persoane menționate de acesta în cuprinsul sesizării și, prin urmare, nu există o situație de diferențiere între situații anologice, conform celor arătate la punctele de mai sus.

În conformitate cu prevederile art. 18 din O.G. nr. 137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate emite puncte de vedere prin care își exprimă opinia, în calitate de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în legătură cu dispozițiile din cuprinsul actelor normative sau administrative, care contravin principiului nediscriminării, putând emite în acest sens recomandări, cu caracter de îndrumare, fără forță juridică obligatorie și fără a putea aplica sancțiuni contravenționale.

Asztalos Csaba Ferenc

Popa Claudia Popa

Președinte

Membru Colegiu director